

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРОГРАМНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан математичного факультету

_____ Гоменюк С. І.
(підпис) (прізвище, ініціали)

“ ____ ” _____ 2019 р.

ТЕХНОЛОГІЇ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
спеціальності 113 – “Прикладна математика”
освітньо-професійної програми “Прикладна математика”

Укладач: д.т.н., професор, професор кафедри програмної інженерії Гоменюк С. І.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри програмної інженерії

Ухвалено науково-методичною радою
математичного факультету

Протокол № 1 від “20” серпня 2019 р.
Завідувач кафедри _____ Лісняк А. О.

Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.
Голова науково-методичної
ради математичного
факультету _____ Пшенична О. С.

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки/ спеціальність, рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень)	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 11 – “Математика і статистика”	Нормативна	
		Цикл професійної підготовки	
Розділів – 2	Спеціальність: 113 – “Прикладна математика”	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150		3-й	–
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,5 самостійної роботи студента – 6	Освітньо-професійна програма “Прикладна математика”	26 год.	–
		Лабораторні роботи	
	38 год.	–	
	Самостійна робота		
	86 год.	–	
	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є надання знань студентам спеціальності “Прикладна математика” про основні сучасні технології програмування.

Завдання курсу:

– ознайомити студентів з основними поняттями технології програмування й життєвого циклу програмного забезпечення, а також етапами і технологічними процедурами, що застосовуються при створенні програм;

– навчити їх практично використовувати сучасні об’єктно-орієнтовані та візуальні парадигми при програмуванні;

– навчити студентів застосуванню кросплатформної системи програмування Qt Creator з відкритим програмним кодом для об’єктно-орієнтованого, узагальненого, функціонального та візуального програмування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- 1) основні поняття про сучасні технології програмування;
- 2) основи мови програмування C++;
- 3) базові поняття об’єктно-орієнтованого, узагальненого, функціонального та візуального програмування;
- 4) основні можливості стандартної бібліотеки C++;

- 5) базові поняття розробки програмного забезпечення в системі програмування Qt Creator;
- 6) основні елементи кросплатформної бібліотеки Qt.

вміти:

- 1) проектувати й розробляти різні види програмного забезпечення на основі об'єктно-орієнтованого, узагальненого, функціонального та візуального підходу із застосуванням мови програмування C++;
- 2) застосовувати стандартну бібліотеку мови програмування C++ при створенні програм;
- 3) використовувати бібліотеку Qt для створення графічного інтерфейсу програм;
- 4) застосовувати прийоми узагальненого програмування на мові C++;
- 5) використовувати систему програмування Qt Creator для візуального програмування графічних інтерфейсів програм.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

- здатність застосовувати вибрану програмну платформу та систему програмування для написання програмного коду;
- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що виникають при практичному застосуванні інформаційних технологій у професійній діяльності або в процесі навчання, які, насамперед, передбачають створення складного програмного забезпечення;
- здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, вибір способу і методів дослідження, а також оцінку якості результатів;
- здатність використовувати мову програмування C++ та об'єктно-орієнтовану технологію програмування для створення програмного забезпечення;
- здатність аргументувати вибір методів розв'язання спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати та захищати прийняті рішення;
- здатність вирішувати проблеми у галузі комп'ютерних та інформаційних технологій, визначати обмеження цих технологій.

3. Міждисциплінарні зв'язки

Для розуміння змісту курсу студент повинен мати знання основ наступних дисциплін:

1. Теорія алгоритмів та програмування.
2. Системне програмування та архітектура комп'ютерів.
3. Об'єктно-орієнтоване програмування.
4. Операційні системи.

У свою чергу, теоретичні відомості та практичні навички, що надаються у курсі “Технології програмного забезпечення” використовуються при вивченні спецкурсів, що викладаються для спеціальності “Інформаційні системи та

технології” згідно навчального плану, виконанні курсових, дипломних та магістерських робіт.

4. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Об’єктно-орієнтоване програмування і мова C++.

Тема 1. Основи технології програмування.

Історія створення обчислювальної техніки та розвитку програмування. Основні поняття технології програмування та етапи створення програмного забезпечення. Сучасні парадигми та технології програмування.

Тема 2. Основи об’єктно-орієнтованого програмування на мові C++.

Загальні поняття про об’єктно-орієнтоване програмування. Класи та об’єкти. Інкапсуляція. Поліморфізм. Наслідування. Перевантаження операцій. Системи програмування на мові C++.

Тема 3. Введення-виведення в мові C++.

Стандартні потокові класи вводу-виводу. Форматоване введення-виведення. Маніпулятори. Файловий ввід-вивід.

Тема 4. Обробка виняткових ситуацій.

Загальні поняття про виняткові ситуації. Синтаксис винятків. перехоплення та обробка виняткових ситуацій. Стандартні виняткові ситуації.

Тема 5. Узагальнене програмування. Стандартна бібліотека C++.

Поняття узагальненого програмування. Шаблони. Шаблони класів і функцій. Еквівалентність шаблонних класів. Строки та строкові потоки. Контейнерні класи. Алгоритми.

Розділ 2. Функціональне та візуальне програмування.

Тема 6. Основи функціонального програмування.

Поняття функціонального програмування. Лямбда-вирази в C++. Динамічне визначення функцій за допомогою лямбда-виразів. Рекурсія в лямбда-виразах. Приклади застосування лямбда-виразів.

Тема 7. Основи візуального програмування.

Базові поняття візуального програмування. Сучасні інтегровані середовища візуального програмування.

Тема 8. Бібліотека Qt.

Функції та склад бібліотеки Qt. Платформи, що підтримуються Qt. Огляд базових компонентів. Застосування.

Тема 9. Створення графічного інтерфейсу засобами Qt.

Поняття форми та віджету. Основні типи віджетів. Компонування. Сигнали та слоти.

Тема 10. Qt Designer та швидка розробка прототипів інтерфейсів.

Базові принципи роботи з Qt Designer. Застосування компоувальника. Контейнери. Створення меню. Налаштування форм та віджетів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
л		п	лаб	с.р.	інд	л		п	лаб	с.р.	інд
Розділ 1. Об'єктно-орієнтоване програмування і мова C++											
Тема 1. Основи технології програмування.	22	4	0	0	20	0					
Тема 2. Основи об'єктно-орієнтованого програмування на мові C++.	34	4	0	8	22	0					
Тема 3. Введення-виведення в мові C++.	6	2	0	4	0	0					
Тема 4. Обробка виняткових ситуацій.	4	2	0	2	0	0					
Тема 5. Узагальнене програмування на мові C++. Стандартна бібліотека C++.	30	2	0	6	20	0					
Разом за розділом 1	96	14	0	20	62	0					
Розділ 2. Функціональне та візуальне програмування											
Тема 6. Основи функціонального програмування	4	2	0	2	0	0					
Тема 7. Основи візуального програмування.	20	4	0	4	12	0					
Тема 8. Бібліотека Qt.	18	2	0	4	12	0					
Тема 9. Створення графічного інтерфейсу засобами Qt.	6	2	0	4	0	0					
Тема 10. Qt Designer та швидка розробка прототипів інтерфейсів.	6	2	0	4	0	0					
Разом за розділом 2	54	12	0	18	24	0					
Усього годин	150	26	0	38	86	0					

6. Теми лекційних занять

№ теми	Назва	Кількість годин
1	Основи технології програмування. Вступ. Історія створення обчислювальної техніки. Основні поняття технології програмування та етапи створення програмного забезпечення. Сучасні парадигми та технології програмування.	4
2	Основи об'єктно-орієнтованого програмування на мові С++. Загальні поняття про об'єктно-орієнтоване програмування. Класи та об'єкти. Інкапсуляція. Поліморфізм. Наслідування. Перевантаження операцій. Системи програмування на мові С++.	4
3	Введення-виведення в мові С++. Стандартні потокові класи вводу-виводу. Форматоване введення-виведення. Маніпулятори. Файловий ввід-вивід.	2
4	Обробка виняткових ситуацій. Загальні поняття про виняткові ситуації. Синтаксис винятків. перехоплення та обробка виняткових ситуацій.	2
5	Узагальнене програмування. Стандартна бібліотека С++. Поняття узагальненого програмування. Шаблони. Шаблони класів і функцій. Еквівалентність шаблонних класів. Строки та строкові потоки. Контейнерні класи. Алгоритми.	2
6	Основи функціонального програмування. Поняття функціонального програмування. Лямбда-вирази в С++. Динамічне визначення функцій за допомогою лямбда-виразів. Рекурсія в лямбда-виразах. Приклади застосування лямбда-виразів.	2
7	Основи візуального програмування. Базові поняття візуального програмування. Сучасні інтегровані середовища візуального програмування.	4
8	Бібліотека Qt. Функції та склад Qt. Платформи, що підтримуються Qt. Огляд базових компонентів. Застосування.	2
9	Створення графічного інтерфейсу засобами Qt. Поняття форми та віджету. Основні типи віджетів. Компонування. Сигнали та слоти.	2
10	Qt Designer та швидка розробка прототипів інтерфейсів. Базові принципи роботи з Qt Designer. Застосування компоувальника. Контейнери. Створення меню. Налаштування форм та віджетів.	2
Разом		26

7. Теми лабораторних занять

№ теми	Назва	Кількість годин
2	Створення програм на мові C++ в Qt Creator. Створення проекту в Qt Creator. Редагування вихідного коду. Компіляція та запуск програм. Застосування налагоджувача.	2
2	Основи об'єктно-орієнтованого програмування в C++. Створення класів і об'єктів в C++. Конструктори. Деструктори. Перевантаження операцій. Інкапсуляція. Поліморфізм. Наслідування.	8
3	Введення-виведення в C++. Потокові класи вводу-виводу. Стандартні потоки. Маніпуляції з потоками.	2
3	Файлове введення-виведення. Класи ifstream та ofstream.	2
4	Обробка виняткових ситуацій. Конструкція try...catch. Створення власного обробника винятків. Стандартні класи обробки виняткових ситуацій в C++.	2
5	Узагальнене програмування. Стандартна бібліотека C++. Створення шаблонних класів та функцій. Робота зі строками та строковими потоками. Стандартні контейнери бібліотеки STL. Алгоритми.	6
7	Функціональне програмування в C++. Поняття функціонального програмування. Лямбда-вирази в C++. Приклад функціональної програми на C++.	2
8	Бібліотека Qt. Консольний проект в Qt. Строки та контейнери. Потоки.	4
9	Створення графічного інтерфейсу засобами Qt. Створення програм з графічним інтерфейсом в Qt. Головне та діалогові вікна. Меню. Базові віджети. Сигнали та слоти.	4
10	Qt Designer та швидка розробка прототипів інтерфейсів. Базові принципи роботи з Qt Designer. Застосування компоувальника. Контейнери. Створення меню. Налаштування форм та віджетів.	4
Разом		38

8. Самостійна робота

№ теми	Назва	Кількість годин
1	Процедурна та структурна технології програмування	20
2	Стандарти мови програмування C++	12
2	Лямбда-вирази та елементи функціонального програмування в C++	10
5	Стандартна бібліотека STL	20
7	Створення багатопотокових програм із застосуванням Qt	12
8	Створення графічного інтерфейсу засобами Qt.	12
Разом		86

9. Види контролю і система накопичення балів

Методи контролю

Кожна лабораторна робота складається з теоретичної і практичної частини. Теоретична частина захищається студентом шляхом бесіди з викладачем. Практична частина перевіряється викладачем на предмет якості написання програмного коду та відповідності результатів роботи програми заявленим задачам.

Розподіл балів, які отримують студенти

Розділ	Вид контролю	Кількість балів
Розділ 1	Лабораторна робота № 1	6
	Лабораторна робота № 2	6
	Лабораторна робота № 3	6
	Лабораторна робота № 4	6
	Лабораторна робота № 5	6
Разом		30
Розділ 2	Лабораторна робота № 6	6
	Лабораторна робота № 7	6
	Лабораторна робота № 8	6
	Лабораторна робота № 9	6
	Лабораторна робота № 10	6
Разом		60
Екзамен		40
Всього за семестр		100

Критерії оцінювання кожного з проведених видів контролю:

1. Захист лабораторної роботи відбувається після виконання завдання та завантаження відповідного звіту до системи Moodle. Один завантажений звіт без захисту лабораторної роботи може бути оцінений не вище, ніж 50% від максимального можливого значення балів. Під час захисту студент має відповісти на питання викладача та пояснити деякі етапи виконання завдання.

2. Екзамен проводиться у формі тестування рівня теоретичної підготовки з усіх розділів курсу та має 40 питань, які оцінюються по 1 балу.

3. Підсумкова оцінка складається з суми балів, отриманих студентом за виконання лабораторних робіт, та оцінки, отриманої на екзамені.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна

1. Камаев В. А. Технологии программирования: Учебник. – М. Высш. шк., 2006. – 454 с.
2. Страуструп Б. Язык программирования С++. Специальное издание. Пер. с англ. – М. : Издательство Бином, 2011. – 1136 с.
3. Скотт М. Эффективный и современный С++: 42 рекомендации по использованию С++ 11 и С++14.: Пер. с англ. – М.: ООО "ИЛ. Вильяме", 2016. – 304 с.
4. Прата С. Язык программирования С. Лекции и упражнения, 6-е изд. : Пер. с англ. – М. : Вильямс, 2015. – 928 с.
5. Лафоре Р. Объектно-ориентированное программирование в С++. 4-е издание. – М. Питер, 2004. – 923 с.
6. Галовиц Я. С++17 STL. Стандартная библиотека шаблонов. — СПб.: Питер, 2018. — 432 с.

Додаткова:

7. Программирование на языке С++ в среде Qt Creator: / Е.Р. Алексеев, Г.Г. Злобин, Д.А. Костюк, О.В. Чеснокова, А.С. Чмыхало – М. : ALT Linux, 2015. – 448с.
8. Бланшет Ж., Саммерфилд М. Qt 4: программирование GUI на С++. – М. : КУДИЦ-ПРЕСС, 2008. – 736 с.
9. Шлее М. Qt 4.5. Профессиональное программирование на С++. – СПб. : БХВ-Петербург, 2010. – 896 с.
10. Шлеер С., Меллор С. Объектно-ориентированный анализ: моделирование мира в состояниях. – К. : Диалектика, 1993. – 240 с.
11. Буч Г. Объектно-ориентированный анализ и проектирование с примерами приложений – М. : Вильямс, 2008. – 720 с.

Погоджено _____
 навчальний відділ
 “ ” _____ 2019 р.